

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Пепа Митева, Бургаски свободен университет

дисертационен труд, разработен от Хенриета Илиева на тема:

ИЗГРАЖДАНЕ НА СТРАТЕГИИ ЗА СПРАВЯНЕ ПРИ КРИЗИСНИ СЪБИТИЯ ЧРЕЗ СОЦИАЛНА РАБОТА С ГРУПА

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.4. Социални дейности (Социална работа с група)

Биографични данни за докторанта

Хенриета Илиева е професионалист, натрупал значим практически опит – достатъчна предпоставка и за научно развитие и признание. Започва своя творческо-професионален път след дипломирането си през 1991 г. в СУ “Св. Климент Охридски”, Факултет Педагогика, специалност Обща педагогика. Следва специализация “Училищна педагогика и училищна комуникация” със защитена дипломна работа на тема “Ролята на играта за развитието на комуникативните способности у учениците от горна училищна възраст” - едно основание, докторантът Хенриета Илиева да насочи своите интереси продължаващо в сферата на консултиране и терапия чрез приложно изкуството, работа с деца и междуличностни взаимоотношения. Доказателство за това са сертификати като „Ръководител на детски театрални групи към Свободен факултет на СУ“ (1994); завършен курс към Фондация Отворено общество - Решаване на конфликти; Специализация за посредник при конфликтни ситуации към СУ и Отворено образование (1996); завършен курс за треньор и оказващ първа психологична помощ към Референтния център по психологична подкрепа при бедствия на Международната Федерация на ЧК/ЧП (1998); официален представител на България и БЧК на Световната конференция за оказващи първа психологичта помощ – Лион, Франция (1998) и др., коректно упоменати в професионалното CV на докторанта.

По-нататъшния път на развитие на Хенриета Илиева е белязан от значими национални и международни изяви, както в сферата на педагогиката, човешките ресурси, така и в областта на психологията. В приложената документация на докторанта са изброени и експертни дейности по международни проекти, квалификационни програми за образование и терапия –

„завършено базисно ниво по Позитивна психотерапия към Институт по позитивна психотерапия; сертифициран консултант и терапевт (2006): участие и сертификат от обучителен семинар на Международното Юнгианско общество за терапия с пясък. Лектор и участник е в Лятния университет за детско – юношеска психотерапия към Института по позитивна психотерапия – София и др.

Хенриета Илиева продължава своето личностно и професионално усъвършенстване със „завършена редовна магистратура към СУ “Св. Климент Охридски”, ФФ – Консултативна и клинична психология (2008-2010) и към момента е „Европейски сертифициран обучител – майсторско ниво по проблемите на психосоциална подкрепа при бедствия и кризи на Международната федерация на Червени кръст/Червения полумесец“, както и „треньор и обучаващ в програмите по продължаващо обучение на професионалисти към Института по позитивна психотерапия – София“.

Докторантът е носител на редица **престижни награди**, сред които: „Сребърен медал на Български Червен кръст за принос към системата за психосоциална подкрепа при бедствия (2016) и „звание Отличник на БЧК“ (1996). Наред с изявите в сферата на практическата психология, социална работа и терапия, Хенриета Илиева е автор на публикации и разработки, сред които наръчници за доброволци към БЧК, ръководства за оказване на първа помощ, отново към БЧК, публикации по темата на дисертационния труд в наблюдавания период.

Посочените приноси в професионалното развитие на докторанта, както и личностните умения, свързани с постоянство, висока степен на информираност, авторитет в квалификационната сфера, способност за сътрудничество и оказване на подкрепа са добра атестация за Хенриета Илиева за зачисляване в редовна докторантура на ФП, Катедра “Социална работа”, при СУ “Св. Климент Охридски” през 2015 г. Дисертационният труд е обсъден и насочен за защита от катедра „Социална работа“ към Факултета по педагогика на Софийски университет „Свети Климент Охридски“, към която докторантът е зачислен в редовна форма на докторантура.

Към настоящия момент, авторът предоставя коректно съответните документи, текстове и административни изисквания, които предполагат стартиране на процедурата по официална защита на докторския труд.

Анализ на дисертационното изследване

Представеното дисертационно изследване е резултат от дългогодишен натрупан опит на докторанта по представената тема: **ИЗГРАЖДАНЕ НА СТРАТЕГИИ ЗА СПРАВЯНЕ ПРИ КРИЗИСНИ СЪБИТИЯ ЧРЕЗ СОЦИАЛНА РАБОТА С ГРУПА.**

Кризисната ситуация е многоаспектна по своя характер, а това предполага и богат теоретичен и практически опит, както и креативност в откриване на най-

подходяща и съответна стратегия „тук и сега“. Несъмнено, Хенриета Илиева доказва своите умения да подбира, конструира и анализира текстове, свързани с практическото приложение на кризисната социална работа.

Дисертационният труд съдържа добре балансирани „227 страници, от които 40 страници приложения. Структуриран е в увод, три глави, изводи, заключения, приноси, 12 приложения, 25 таблици и 9 фигури. Библиографията обхваща 140 източника, от които 59 на кирилица, 81 на латиница“.

Открояват се няколко основни момента в структурата на дисертационния труд:

- разгънато и обосновано проследяване на основните понятия, свързани с концепцията за „криза, стрес и кризисно събитие в контекста на социалната работа“;
- дефиниране на понятия, обвързани с теориите за групова социална работа и насочени към фокуса за справяне с кризисни събития/бедствия и професионално помагане при криза;
- изграждане на изследователската експертиза и ход на пилотното изследване като процедури, участници и инструментариум;
- анализ на резултата от изследването, обобщение, изводи и заключение;
- умело боравене с научна литература и подходящо цитиране;
- подробно отразяване на приносните моменти на дисертационния труд.

Текстът следва съдържанието на разработката, свързан е с основната цел, задачи и хипотези. Специално място е отделено на акцентите в темата, а именно – кризата и социалната работа в група. Основен момент и посредник в концепцията са „стратегии за справяне при кризисни събития и ситуации“. Несъмнено, този елемент от разработката има особено практическо значение, поради спецификата си. Един от специалните моменти в кризисното консултиране в група е именно изборът на стратегии, а докторантът умело представя онези от тях, които обосновано изглеждат най-достоверни, практически приложими и адекватни. И няма съмнение за тяхната автентичност, тъй като в професионалния профил на Хенриета Илиева се откроява именно този опит и работа на терен.

Характерно текста е връзката на темата със социалната работа – една широка сфера, ориентирана не само към личността на хората преживяващи криза, а и към тяхното обкръжение. Посочена е богата литература от български и чужди автори в съответствие с темата. Авторът отбелязва пет публикации, свързани с темата на дисертацията.

Особена практическа стойност на труда придава изследователската група - обект на изследване, а именно: „хора, преживели бедствия и кризи“. Това е сериозен принос в професионалното поле, тъй като доказва реален опит в реална среда, типични за бедствени кризи и формиране на стратегии за справяне. Добре формулирани са основни понятия, които не позволяват

двусмислие в темата. Инструментариумът е подбран подходящо за тезата и е разнообразен – рейтинг-скали, фокус-група, самооценъчни скали, интервю и наблюдение. Неговият характер предполага умело боравене с изследователската материя, тъй като интерпретацията включва контент-анализ и авторската отговорност в тълкуване на данни и резултати.

Основни приноси в дисертационната разработка

Приемам за основателни ясно формулираните приноси моменти от докторанта. С професионално удовлетворение отбелязвам и достойнствата на разработката, които могат да бъдат обобщени накратко:

1. Постигната е поставената цел на дисертационното проучване, като са очертани понятийно, смислово, теоретично и приложно основните аспекти на кризата при бедствия и изборът на стратегии за справяне в условията на групов формат, съчетано с подходи от социалната практика.
2. Дефинирано е явлението резилианс, като е открита подходяща връзка с посочените стратегии за психосоциална подкрепа – модерно и полезно за практическата социална работа и консултиране.
3. Широко и мащабно за българските условия и практики е експериментиран изследователски модел за откриване на стратегии за справяне при бедствена криза, заимстван от собствен опит, обогатен от международен и доказан в различни условия принос.
4. Доказан е собствен професионален и творчески подчерк, амбиция да се представи не само личността, а и професионалната общност в България в сферата на помагащите професии като търсеца, иновативна, изключително представителна и уникално автентична в приложението на базисни подходи и стратегии при конкретни условия.

Дисертационна разработка е пример за достойно разкриване на академичен и практически принос в сферата на социалната работа и помагащите професии при малко разработена сфера – кризисни ситуации при бедствия и психосоциална подкрепа. Цялостният вид на работата, не само като обем, а и като съдържание, богатство на идейни подходи, личен опит и споделен професионален маниер говори за широки познания у Хенриета Илиева, както и умение издържано да представи себе си и професионалната общност в България. Несъмнено, този труд е реален принос и модел за добри практики.

Заклучение

Дисертационният труд на тема: ИЗГРАЖДАНЕ НА СТРАТЕГИИ ЗА СПРАВЯНЕ ПРИ КРИЗИСНИ СЪБИТИЯ ЧРЕЗ СОЦИАЛНА РАБОТА С ГРУПА, с автор Хенриета Илиева е разработен съобразно академичните изисквания на процедура за присъждане на **образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.4. Социални дейности (Социална работа с група)**. Подробно анализираният предоставени документи и текстове дават напълно основание за положителна оценка.

Предлагам на уважаемото жури да присъди на Хенриета Илиева образователната и научна степен „ДОКТОР“ по указаното професионално направление.

София, 24.04.2018

Автор на становището:

(доц. д-р Пепа Митева)